

Oslo, 10 februar 2021

Høringsuttalelse - Nye regler om gjennomføring av møter i foretakslovgivningen

Vi viser til Nærings- og fiskeridepartementets høringsbrev av 18. desember 2020 med vedlagt høringsnotat. Vedlagt følger Samvirkenes hørings svar:

Erfaringer med de midlertidige regler:

Våre medlemmer har under koronaperioden avholdt både styremøter og årsmøter som digitale møter (Teams, Zoom eller lignende verktøy). Teknisk har dette fungert godt, og erfaringene er gode. Det stiller nye krav til møtedeltakere og møteleder, men «øvelse gjør mester» - også her. Møteformen gjør det mulig for flere å delta i møtene, da våre medlemmer er landsdekkende organisasjoner med medlemmer og styremedlemmer spredt over hele landet. Digitale møter har sikre bedre representasjon og bedre de demokratiske prosesser i organisasjonen. I tillegg har de vært både kostnads- og tidsbesparende.

Kommentarer til departementets spørsmål på høringsnotatets side 4 og 5:

1. Er det behov for å videreføre styremedlemmers rett til å delta ved elektroniske hjelpemidler i møter som styreleder har bestemt at skal gjennomføres med personlig fremmøte?

Etter vår vurdering er det behov for en viss fleksibilitet knyttet til styremedlemmers deltakelse. Dersom et møte avholdes som fysisk møte, kan dette forhindre deltakelse fra styremedlemmer, som kunne deltatt dersom både fysisk og elektronisk deltakelse var tillatt i samme møte. Medlemmene i Samvirkene har styremedlemmer over hele landet, en slik mulighet vil derfor gi bedre mulighet for at et fulltallig styre kan drøfte sakene i møtet. Vi støtter derfor en videreføring av denne muligheten.

Vi vil også knytte en kommentar til begrepet «personlig fremmøte». Dersom fysiske og ikke-fysiske møter skal likestilles, må elektronisk oppmøte også regnes som et personlig oppmøte. Det ville derfor gi bedre sammenheng mellom begrepsbruken i bestemmelsene, om man benyttet krav til «fysisk» møte (eller oppmøte).

2. Bør alternativ 1 eller alternativ 2 for ordinær gjennomføring av generalforsamling og årsmøte foreslås?

Samvirkene støtter alternativ 2, og støtter departementets argumenter for dette. Vi ser ikke behov for noen særskilt hjemmel til å vedtektsfeste begrensninger i styrets adgang til å vedta avholdelse av elektroniske årsmøter. Se nærmere om dette i våre kommentarer til forslaget til samvirkelovens § 45

3. Er det grunn til å skille mellom ulike foretaksformer i reguleringen, særlig om det er grunn til å være mer restriktiv med å tillate elektronisk generalforsamling i allmennaksjeselskaper?

Samvirkene mener at samvirkeforetak bør ha like vilkår som aksjeselskapene, og ser i liten grad at det er behov for særregler for samvirkeforetak på dette punkt.

4. Bør det innføres en adgang for et mindretall til å kreve fornyet behandling av enkeltsaker ved møter uten personlig fremmøte?

Samvirkene mener at dersom likestillingen av fysiske møter med ikke-fysiske møter skal være reell, så kan man ikke gi en adgang for mindretallet til å kreve fornyet behandling utelukkende på grunnlag av valg av møteform.

Dersom man har regler om gjennomføring av møtene, som sikrer en forsvarlig og demokratisk behandling av sakene, uavhengig av møteform, er det vanskelig å se at mindretallet har behov for noen ekstra beskyttelse. Tvert imot ville det gi et mindretall grunn til å ikke respektere en demokratisk avgjørelse, uten egentlig annet grunnlag enn møteform.

Et mindretall kan, på lik linje med flertallet, alltid kreve fornyet behandling av en sak, så lenge man følger reglene for forslag til ordinære eller ekstraordinære årsmøter. Dette er en grunnleggende demokratisk rettighet for alle medlemmer i et samvirke. Et mindretall vil også være beskyttet av øvrige regler om ugyldighet og mindretallsvern.

5. Hvilke vurderinger bør legges til grunn for forsvarlighetskravet, slik at rettigheter og plikter best kan ivaretas, og særlig i foretak med mange eiere eller medlemmer?

Samvirkene støtter i stor grad departementets redegjørelse for forsvarlighetsvurderingen på side 20 i høringsnotatet. Vi er enige i at det grunnleggende må være om medlemmene i samvirket gjennom valg av møteform gis en reell mulighet til å utøve sine demokratiske rettigheter. Dagens teknologi legger godt til rette for dette, uten særlig store kostnader.

Vår erfaring er at antall deltakere kan ha stor betydning for den tekniske gjennomføringen av møtet. Det stilles større krav til organiseringen av møtet, taetid osv, jo flere deltakere møtet har. Vi legger imidlertid til grunn at dette er teknisk løsbart. Loven bør derfor i så stor grad som mulig, være uavhengig av de teknologiske muligheter som er tilgjengelig i dag. Dersom vurderingskriteriene er bygget på grunnleggende demokratiske prinsipper, bør styret derfor kunne ta et godt og kvalifisert valg, hvor flere forhold vil kunne få betydning, herunder antallet deltakere og de teknologiske løsningene som er tilgjengelige på den tiden møtet skal holdes.

6. Vil aksjelovens bestemmelser sammenholdt med det foreslåtte kravet til «forsvarlighet» ivareta eiernes rettigheter og forhindre misbruk av reglene, eller er det behov for ytterligere reguleringer?

Vi legger til grunn at det skyldes en feil at man her kun viser til aksjeloven, og at man har ment å vise til formuleringene som vel er likelydende for de ulike foretaksformer. I forslaget til samvirkeoven er det formulert slik:

«Styret kan berre treffe avgjerd etter første ledd dersom det sørgjer for ei forsvarleg gjennomføring av årsmøtet og at det finnast system som sikrar at lova sitt krav til årsmøte er oppfylt. Systema må sikre at deltakinga og røystinga kan kontrollerast på ein fullgod måte, og det må nyttast ein fullgod metode for å autentisere avsendaren. Første og andre punktum gjeld tilsvarande for deltaking etter andre ledd.»

Man innfører i tillegg til forsvarlighetsnormen, her en ytterligere vurdering av «fullgod», uten at innholdet i denne er nærmere beskrevet. Dette er etter Samvirkenes mening uheldig. Begrepet «fullgod» tilsier et strengere krav enn forsvarlig. Også disse vurderingene bør bygge på et forsvarlighetskriterium. Så lenge en ordning for kontroll av avgitte stemmer og autentisering av

deltakere i møtet, er forsvarlig, og bygget på å sikre deltakernes rett til å utøve sine grunnleggende demokratiske rettigheter og plikter knyttet til møtet, bør dette være tilstrekkelig.

7. Vil en endring i kravet om at saken skal forelegges revisor, kunne føre til økt bruk av reglene om forenklet generalforsamling?

Igjen legges det til grunn at man mener forenklete møteregler også for årsmøter i samvirker. Samvirkene har ikke kjennskap til erfaringer med disse.

8. Bør daglig leder og revisor ha rett til å kreve at saken behandles av generalforsamlingen i møte?

Vi forstår spørsmålet slik at det er knyttet til adgangen til å avholde forenklete møter, og dagens formulering i aksjelovens § 5-7 nr. 2. Tilsvarende formulering finnes ikke i samvirkeoven, men medlemmene er gitt en tilsvarende mulighet til å kreve at årsmøtet blir avholdt med personlig fremmøte, samvirkeoven § 43, 2 ledd, siste setning

9. Bør det innføres en regel om at forhåndsstemmer kan benyttes også der det ikke er vedtektsfestet?

Etter det Samvirkene kan se er det ikke inntatt regler om muligheten til forhåndsstemme i forslaget til nye regler i samvirkeoven. Etter vår vurdering bør en tilsvarende regel inntas også her. Behovet for forhåndsstemmer bør imidlertid i praksis være lite, så lenge man både har mulighet til å delta elektronisk i et møte som ellers avholdes som et fysisk møte, og til å være representert ved fullmektig i møtet. Ved avgitt forhåndsstemme gir man også fra seg muligheten til å endre standpunkt etter debatten i møtet, og endring av formuleringer i vedtakstekst under sakens gang kan skape uklarheter knyttet til forhåndsstemmene, (selv om vesentlig endring av vedtaket i forhold til innkallingen, vil være problematisk jfr. samvirkeoven § 50.)

Samvirkene mener at samvirkeoven bør ha tilsvarende regler som øvrige foretakslovgivning så langt det passer. Vi ser ingen grunn til at man ikke også i samvirker skal ha anledning til å akseptere forhåndsstemmer, dersom man ønsker det.

Vi ser heller ikke noe behov for at det må vedtektsfestes for at man skal ha en slik adgang. Dette bør være opp til styret å beslutte etter en forsvarlighetsnorm, som beskrevet i forslag til samvirkeovens § 45 a.

10. Bør reglene for selskapsmøtet i større grad harmoniseres med reglene i aksjelovene?

Samvirkene kommenterer ikke selskapsmøtet og aksjeloven spesielt. Det bør være opp til eierne av selskapet hvilken foretaksform man vil benytte, og valg av foretaksform bør i minst mulig grad legge begrensninger på foretaket i driften og i konkurransen med andre foretak. Det er derfor gode grunner til en viss harmonisering av reglene for de ulike foretaksformene, også for reglene i samvirkeoven. Dette bør være en grunnleggende rettesnor for arbeidet med endring av lovreglene, også i samvirkeoven.

Mvh

Janne Log
Daglig leder i Samvirkene

*Samvirkene er interesseorganisasjonen for norske samvirker.
Vi representerer 2.8 millioner medlemmer, 94.000 ansatte og 250 milliarder i omsetning.*